

Warszawa, 17 lutego 2014 r.

Informacja prasowa

Jak uczelnie powinny badać losy absolwentów

Szkoły wyższe mają obowiązek sprawdzać, co dzieje się z ich absolwentami na rynku pracy. Dzięki badaniu IBE będą mogły skorzystać z gotowych narzędzi, które przetestowano już na absolwentach Uniwersytetu Warszawskiego.

W Polsce tak wielu młodych ludzi studiuje, że pojawiają się liczne zarzuty dotyczących jakości kształcenia w szkołach wyższych. By sprawdzić, jak naprawdę radzą sobie na rynku pracy absolwenci, od 2012 r. uczelnie zobowiązano do monitorowania ich losów zawodowych. Szkoły wyższe stosują jednak wiele rozmaitych metod, a wyniki takich badań są nieporównywalne, a często również cząstkowe.

Teraz szkoły wyższe zyskują nowe narzędzie do monitorowania losów absolwentów. Zostało przygotowane przez Uniwersytet Warszawski i Instytut Badań Edukacyjnych w ramach badania prowadzonego na UW. Dzięki projektowi narzędzie utworzono i od razu przetestowano na jednej z największych i najbardziej różnorodnych uczelni w kraju.

- Chcieliśmy wesprzeć uczelnie od strony metodycznej – mówi dr Agnieszka Chłoń-Domińczak, lider Zespołu Edukacji i Rynku Pracy. – Dzięki dobrym narzędziom będą mogły jak najrzetelniej zbierać dane dotyczące absolwentów. To ważne, bo na podstawie tych danych będą przecież oceniać czy należy coś zmieniać na wybranych kierunkach kształcenia i w jakim zakresie. Chodzi przecież o to, by mury uczelni opuszczali ludzie jak najlepiej przygotowani do podjęcia pracy.

Program do analizy i kwestionariusze

Eksperti IBE i UW sugerują uczelniom, że monitorowanie karier edukacyjnych i zawodowych absolwentów powinno łączyć informacje o faktach wraz z opiniami.

Informacje o faktach dotyczących absolwentów muszą zawierać przede wszystkim dane, które są w rejestrach samej uczelni np. w systemie rejestracji kandydatów oraz systemie obsługi studentów. – By uzyskać pełny obraz dotyczący kariery edukacyjnej, uczelnie powinny uwzględnić specyfikę nauczania w ramach poszczególnych kierunków – dodaje dr Chłoń-Domińczak – na przykład zidentyfikować, jakie wykłady i zajęcia są kluczowe z perspektywy osiągniętych efektów kształcenia. Fakty dotyczące przebiegu kariery zawodowej absolwentów mogą być pozyskiwane z bazy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Dane z ZUS i rejestrów uczelni trzeba jeszcze połączyć. – To formalnie umożliwia wypracowany podczas naszego badania program komputerowy – mówi dr Mikołaj Jasiński z Pracowni

Ewaluacji Jakości Kształcenia UW. – Mamy nadzieję, że będzie on wykorzystywany w przyszłości w monitorowaniu losów absolwentów prowadzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także – po wypracowaniu właściwych i zgodnych z prawem rozwiązań – przez uczelnie.

Opracowana została również ankieta dla absolwentów. Badacze postulują dwukrotne zbieranie opinii absolwentów – tuż po uzyskaniu dyplomu ukończenia studiów oraz 6 miesięcy później. Dzięki temu można dowiedzieć się, jak po pierwszych doświadczeniach na rynku pracy absolwenci oceniają przydatność zdobytej w trakcie studiów wiedzy i umiejętności oraz m.in. jakie mają aspiracje zawodowej. Ankieta została również oprogramowana i to narzędzie może być wykorzystywane przez inne uczelnie. Jego ważną cechą jest automatyczne generowanie podstawowych raportów. Jak prowadzić badanie opinii? Ekspertki IBE proponują ankietę internetową, która pozwoli dotrzeć do sporej grupy osób. – Oczywiście każda uczelnia może zmodyfikować zaproponowaną ankietę – mówi dr Chłoń-Domińczak. – W ramach projektu prowadzonego przez IBE i UW wypracowane zostało przykładowe narzędzie.

Elementem uzupełniającym powinny być badania jakościowe. Jak wynika z przeprowadzonego badania na UW, pogłębione wywiady ze studentami, absolwentami i pracodawcami oraz dyskusje grupowe ze studentami dają dodatkowe informacje, które mogą wspierać uczelnie w odpowiednim przygotowywaniu oferty dydaktycznej.

Absolwenci UW dobrze sobie radzą na rynku pracy

W ramach badania IBE Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia UW przeprowadziła monitoring losów absolwentów z czterech roczników z lat 2007-2011.

Okazało się, że większość absolwentów UW po zakończeniu studiów znajduje zatrudnienie w ramach umowy o pracę. Po zakończeniu studiów przez co najmniej miesiąc na etacie pracowało 86 proc. osób z tytułem magistra i 82 proc. osób z tytułem licencjata. Zdecydowanie mniejszy odsetek absolwentów pracuje na umowy-zlecenia i prowadzi własną działalność gospodarczą. Sytuacja zawodowa absolwentów UW jest stabilna. Badani w tym okresie pracowali średnio przez 79 proc. czasu. O tej stabilności świadczy też liczba pracodawców. Ponad połowa absolwentów z tytułem magistra w ostatnich latach objętych badaniem zatrudniona była u jednego pracodawcy, niewielki odsetek miał zatrudnienie u co najmniej 3 pracodawców.

Zarobki absolwentów wykształconych na Uniwersytecie Warszawskim są stosunkowo wysokie – przeciętnie przekraczające 3700 zł miesięcznie. Więcej zarabiają osoby z dyplomem magistra. Ich zarobki w poszczególnych miesiącach zaczynały się od średnio ok. 3 tys. zł w styczniu 2007 r. do kwoty średnio przekraczającej 5 tys. zł w listopadzie 2011 r. W tych samych miesiącach zarobki osób z dyplomem licencjata sięgały od średnio ok. 1,5 tys. zł do ok. 3 tys. zł.

Absolwenci ze swojej pracy są przeważnie zadowoleni. Pracodawcy natomiast zgłaszali swoje uwagi wobec kształcenia akademickiego. Większość z nich w badaniu opinii uznawała, że nie przygotowuje ono do zawodu. Podawali przykłady informatyki, w przypadku której postęp technologiczny jest zbyt szybki, by wykładowcy mogli za nim nadążyć. Zdaniem pracodawców sfera dotycząca biznesu zazwyczaj wyprzedza to, czego można się nauczyć w szkole wyższej.

Trudno także w procesie kształcenia uniwersyteckiego uwzględnić znajomość procedur i produktów wykorzystywanych w konkretnej korporacji czy firmie.

Pracodawcy mieli także uwag jeśli chodzi o znajomość języków obcych absolwentów UW. Są to dla nich kluczowe umiejętności, wymieniane obok takich kwalifikacji jak: umiejętność programowania w danym środowisku informatycznym umiejętność montowania filmów, czy tworzenia stron internetowych.

Z rozmów z pracodawcami wyłoniły się dwie kategorie rynków pracy, na których znajdują zatrudnienie absolwenci UW. Pierwszy to tzw. rynek młodych specjalistów. Pracodawcy szukają na nim sami osób, które są: aktywne i samodzielnie szukają rozwiązań problemów, odpowiedzialne i potrafią sami organizować pracę oraz potrafiących dokonywać syntezy faktów i wyciągać odpowiednie wnioski. Takich przyszłych pracowników firmy poszukują jeszcze na etapie studiów – organizując płatne staże i praktyki. Co może wydać się zaskakujące „młodymi specjalistami” dla pracodawców nie są jedynie absolwenci kierunków ścisłych, ale również absolwenci kierunków humanistycznych i nauk społecznych, którzy mają szerokie horyzonty i gruntowne wykształcenie. Drugą część rynku pracy stanowią tzw. osoby z dyplomem. To ci, którzy nie czują się specjalistami w żadnej konkretnej dziedzinie. W ten sposób postrzegają ich pracodawcy, którzy twierdzą, że takich osób na rynku jest stosunkowo dużo. Zdarza się, że tacy absolwenci relatywnie długo szukają pracy i często podejmują pracę poniżej swoich kwalifikacji.

Pełen raport z badania „Monitorowanie losów absolwentów uczelni wyższych z wykorzystaniem danych administracyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych” na stronie www.eduentuzjasci.pl

Informacja o Instytucie Badań Edukacyjnych:

Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) zatrudnia około 150 badaczy zajmujących się edukacją – socjologów, psychologów, pedagogów, ekonomistów, politologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych – wybitnych specjalistów w swoich dziedzinach. Instytut uczestniczy w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych, przygotowuje raporty, sporządza ekspertyzy oraz pełni funkcje doradcze w tym zakresie, aktywnie promuje politykę edukacyjną opartą na faktach (*evidence-based policy and practice*) i szczególnie dużą wagę przywiązuje do badań, których wyniki mogą zostać wykorzystane w praktyce i polityce edukacyjnej na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

www.ibe.edu.pl

Informacje o projekcie Entuzjaści Edukacji:

Celem głównym projektu systemowego „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego” (Entuzjaści Edukacji) jest wzmocnienie systemu edukacji w zakresie badań edukacyjnych oraz zwiększenie wykorzystywania wyników badań naukowych w polityce i praktyce edukacyjnej oraz w zarządzaniu oświatą. Projekt jest realizowany przez IBE ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

www.eduentuzjasci.pl